Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător – Pulbere Igor
Dosarul nr. 2a-13/23
2-19095513-02-2a-04012023

D E C I Z I E

26 noiembrie 2024 municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componență:
Președintele ședinței, judecător Pulbere Ruxanda
Judecători Dulghieru Dorin și Cașcaval Andrei

examinând în procedură scrisă, apelul declarat de Anton Natalia, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată, cu valoare redusă, înaintată de ÎMGFL nr. 13, în procedura falimentului, împotriva lui Anton Natalia cu privire la încasarea datoriei pentru serviciile comunale,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 15 iunie 2020,

a c o n s t a t a t:

Pretențiile din acțiune:

La 19 aprilie 2019, ÎMGFL nr. 13 din mun. Chișinău, în procedura de faliment, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Anton Natalia și Anton Alexei, solicitând încasarea în mod solidar a datoriei pentru serviciile locativ-comunale în sumă de 13.792,80 lei, acumulată până la 28 februarie 2019, la locul de consum: - apartamentul ***** situat în mun. Chișinău, str. ***** *****, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a menționat că, conform informației din Registrul Bunurilor Imobile, pârâții Anton Natalia și Anton Alexei, sunt proprietarii apartamentului ***** situat în mun. Chișinău, str. ***** *****, beneficiind de servicii comunale în volum deplin, fără întreruperi, în conformitate cu normele și tarifele în vigoare, fapt pentru care au deschis cont personal la gestionarul fondului locativ.

Însă, din cauza neonorării obligațiilor de plată, la 28 februarie 2019, pârâții au acumulat o datorie pentru energia termică, serviciile comunale și necomunale, în mărime de 13.792,80 lei, compusă din: energia termică (încălzire) – 4.778,65 lei; deservirea blocului - 446,02 lei; transportarea deșeurilor – 1.589,76 lei; deservire

tehnică a ascensorului – 1.675,36 lei; deservirea echipamentului a echipamentului - 208,80 lei; apa potabilă – 5.094,21 lei.

Astfel, în conformitate cu prevederile Legii nr. 75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe, Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la /reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.191 din 19 februarie 2002, în raport cu Recomandarea Curții Supreme de Justiție nr. 88 din 25 februarie 2016 cu privire la modul de aplicare a unor dispoziții legale la soluționarea pricinilor ce țin de prestarea serviciilor publice de gospodărie comunală în caz de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală în lipsa contractelor încheiate cu consumatorii (proprietarii, chiriașii și locatarii apartamentelor, caselor individuale de locuit, încăperilor locative în cămine și încăperilor nelocative), precum și Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402-XV din 24 octombrie 2002, reclamantul a considerat necesară admiterea pretențiilor înaintate și încasarea din contul pârâților a datoriei acumulate.

Soluția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 15 iunie 2020, cererea de chemare în judecată înaintată de ÎMGFL nr. 13 din mun. Chișinău, în procedura de faliment, a fost admisă integral și, respectiv, încasat solidar de la Anton Natalia și Anton Alexei, în beneficiul ÎMGFL nr. 13, în procedura falimentului, datoria pentru consumul de energie termică și serviciile-comunale la locul de consum mun. Chișinău, str. ***** *****, *****, în sumă de 13.792,80 lei.

Suplimentar, au fost încasate în mod solidar, de la Anton Natalia și Anton Alexei, în beneficiul statului, cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat, în mărime de 413,79 lei.

Solicitarea din apel:

La 24 noiembrie 2022, Anton Natalia, prin intermediul avocatului Doga Cristina, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 15 iunie 20202, iar la 26 octombrie 2023 a fost depusă cererea de apel motivată, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, sau remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea cererii de apel, apelanta a invocat dezacordul cu soluția instanței de fond, considerând-o neîntemeiată, emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

Astfel, apelanta a remarcat că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 15 august 2017, a fost desfăcută căsătoria dintre Anton Natalia și Anton Alexei, or, conform certificatului nr. 820 din 28 octombrie 2022 eliberat de Primăria s. Sălcuța, r-nul Căușeni, Anton Natalia locuiește în casa părinților din sat.

Respectiv, datoria pentru consumul energiei termice nu poate fi încasată inclusiv din contul apelantei, dat fiind faptul că ultima nu a beneficiat de aceste servicii.

În altă ordine de idei, apelanta a menționat că litigiul a fost examinat în absența sa, nefiind citată legal de către instanța de judecată și ne cunoscând despre existența dosarului dat, nu a avut posibilitate de așa formula poziția.

Termenul de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Totodată, este de remarcat că, potrivit încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2023, s-a dispus repunerea în termen a apelului declarat de Anton Natalia la 24 noiembrie 2022, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 15 iunie 2020.

Aprecierea instanței de apel:

Studiind lucrările cauzei în raport cu normele legale aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră apelul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea hotărârii instanței de fond și restituirea cauzei la rejudecare, din următoarele motive.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărârea primei instanțe și să trimită cauza spre rejudecare în primă instanță doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art. 388 alin. (1) lit. d) și i). La solicitarea participanților la proces, instanța de apel poate trimite pricina spre rejudecare în prima instanță în cazul prevăzut la art. 388 alin. (1) lit. b).

În conformitate cu dispozițiile art. 388 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, hotărârea primei instanțe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă cauza a fost judecată de instanță în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

De asemenea, Colegiul civil reține că acțiunea înaintată de ÎMGFL nr. 13 din mun. Chișinău, în procedura de faliment, a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXII al Codului de procedură civilă (art. 276^2 -276^4 CPC).

În conformitate cu prevederile art. 276^2 Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

În acord cu prevederile art. 276^3 Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

Potrivit art. 276^4 din Cod de procedură civilă, instanța soluționează cauza și adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare. Instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art. 276^3 fiind aplicabile corespunzător.

La caz, în adresa părților a fost expediată înștiințarea cu privire la examinarea apelului declarat de Anton Natalia în lipsa participanților la proces.

În fapt, după cum rezultă din lucrările cauzei, ÎMGFL nr. 13, în procedura falimentului, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Anton Natalia și Anton Alexei solicitând încasarea datoriei pentru serviciile locativ-comunale și energie termică, iar prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 15 iunie 2020, cererea de chemare în judecată a fost admisă integral.

Cu referire la procedura de examinare a prezentei cauzei, de altfel sesizată prin apelul declarat de Anton Natalia, Colegiul civil menționează că, modalitățile de comunicare a cererii de chemare în judecată și a actelor de procedură sunt stabilite în Capitolul VIII – Comunicarea actelor de procedură. Citația, înștiințarea judiciară. Acest capitol impune, în general, ca instanța să asigure transmiterea actelor și primirea acestora.

Altfel spus, instanțele de judecată trebuie să facă tot ce se poate aștepta, în mod rezonabil, de la acestea pentru a comunica pârâtului cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate și să se asigure că aceștia din urmă sunt la curent cu procedurile din care fac parte (Miholapa c. Litoniei, nr. 61655/00, pct. 31, 31 mai 2007 și Ovuș c. Turciei, nr. 42981/04, pct. 48, 13 octombrie 2009).

În continuare, se reiterează că, în conformitate cu prevederile art. 100 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Potrivit art. 102 alin. (1), (2), (4) Cod de procedură civilă, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură. În cauzele de urgență, participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții pot fi înștiințați sau chemați în judecată prin telegramă sau prin alte mijloace care să ateste înmânarea și primirea înștiințării sau citației. Citația se înmânează părții cu cel puțin 3 zile înainte de data judecării. În cauzele urgente, acest termen poate fi mai scurt, la discreția instanței.

În conformitate cu prevederile art. 105 alin. (1) Cod de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței, iar alin. (5) a normei menționate stabilește că citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor.

Potrivit art. 108 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă locul de aflare a pârâtului nu este cunoscut și reclamantul dă asigurări că, deși a făcut tot posibilul, nu a reușit să afle domiciliul acestuia, președintele instanței dispune citarea acestuia prin publicitate. Publicarea în presă se consideră citare legală.

Totodată, în temeiul art. 206 alin. (3) Cod de procedură civilă, dacă pârâtul, înștiințat legal despre locul, data și ora ședinței de judecată, nu s-a prezentat în judecată și nu a comunicat instanței motivul neprezentării sau dacă motivele sunt considerate de instanță ca fiind neîntemeiate, sau dacă pârâtul nu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, instanța o examinează în lipsa acestuia.

Din cuprinsul normelor legale enunțate rezultă că, legiuitorul a instituit o singură condiție, când instanța de judecată poate să dispună examinarea cauzei în lipsa pârâtului, și anume în cazul în care acesta, înștiințat legal despre locul, data și ora ședinței de judecată, nu s-a prezentat în judecată și nu a comunicat instanței motivul neprezentării sau dacă motivele sunt considerate de instanță ca fiind neîntemeiate.

Colegiul evidențiază că, la caz, instanța de fond a expediat în adresa pârâtei Anton Natalia, copia cererii de chemare în judecată și citația pentru ședința de judecată la adresa: - mun. Chișinău, str. *****, *****, *****, însă plicul cu

corespondența a fost restituit instanței cu mențiunea factorului poștal ”nereclamat” (f.d. 19-22), astfel că, examinarea cauzei civile, precum și pronunțarea dispozitivului hotărârii a avut loc în absența lui Anton Natalia.

Totodată, după cum a relatat apelanta și constatat din înscrisurile prezentate, la 15 august 2017, căsătoria dintre Anton Natalia și Anton Alexei a fost desfăcută, iar conform certificatului nr. 820 din 28 octombrie 2022 eliberat de Primăria s. Sălcuța, r-nul Căușeni, Anton Natalia locuiește în casa părinților din sat.

Respectiv, Colegiul civil constată că pârâta nu locuia la adresa la care erau transmise actele de procedură ale instanței de fond, or, prima instanță a examinat cauza civilă în absența unei părți căreia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

În același sens, Colegiul remarcă, că examinarea cauzei în lipsa înștiințării legale a apelantei Anton Natalia, a limitat și a încălcat drepturile apelantei la apărare și la un proces de judecată echitabil, de altfel, potrivit art. 26 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale; contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecății și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Suplimentar, instanța de apel menționează că, potrivit prevederilor art. 6 CEDO, persoana trebuie să aibă posibilitate reală de a-și apăra drepturile și interesele legitime în condiții în care să nu o plaseze într-o situație dezavantajată în raport cu adversarul său, or, examinând cauza în lipsa comunicării legale pârâtei a acțiunii, prima instanță a încălcat dreptul de acces la justiție stipulat la art. 5 Cod de procedură civilă, care constituie o prerogativă fundamentală a individului recunoscută într-o societate democratică edificată pe principiile echității și justiției de a avea examinată cauza sa de către un magistrat, care se poate referi la constatarea unei situații de fapt sau soluționarea unui litigiu, acesta fiind și un drept indispensabil privind întreg ansamblu de garanții procedurale în materie civilă.

Astfel, în lipsa accesului efectiv la justiție, toate celelalte garanții de procedură sânt inutile și lipsite de sens juridic, întrucât ele derivă de la accesul liber la justiție.

În această ordine de idei, având în vedere că, la examinarea cauzei în fond, nu a fost respectată procedura de comunicare pârâtei Anton Natalia a cererii de chemare în judecată și înscrisurilor anexate, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelul, a casa hotărârea primei instanțe și a remite cauza la rejudecare în aceeași instanță, într-un alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, prima instanță urmează să ia în considerație cele relatate supra, să întreprindă măsurile necesare pentru examinarea cauzei, în coroborare cu prevederile legislației în vigoare, cu înștiințarea legală a părților despre acțiunea depusă, cu comunicarea actelor, comunicarea datei, locului și orei examinării cauzei, respectând principiul egalității părților în drepturile procedurale, astfel încât părțile să aibă posibilitatea de a depune referința și probele sale, de a-și formula poziția, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii poziției sale, de a-și expune punctul său de vedere asupra inițiativelor instanței, totodată păstrându-și imparțialitatea și obiectivitatea, creând condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor cauzei.

În conformitate cu prevederile art. art. 385 lit. d), 389-390, 394 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de Anton Natalia.

Se casează parțial hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 15 iunie 2020, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată, cu valoare redusă, înaintată de ÎMGFL nr. 13, în procedura falimentului împotriva lui Anton Natalia și Anton Alexei cu privire la încasarea datoriei pentru serviciile comunale, în partea cererii de chemare în judecată înaintată împotriva lui Anton Natalia cu privire la încasarea datoriei pentru serviciile comunale și în această parte se trimite cauza spre rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecător Pulbere Ruxanda

Judecători Dulghieru Dorin

Cașcaval Andrei